

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΚΑΙ ΑΠΡΟΣΩΠΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ : Όταν το ρήμα έχει ως υποκείμενο ένα πρόσωπο ή πράγμα.

Π.χ. **Ο διευθυντής εκφώνησε** μια ομιλία για τα ανθρώπινα δικαιώματα των παιδιών.

Ο διευθυντής : Υποκείμενο

Εκφώνησε : Προσωπικό ρήμα

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

- Δίνει έμφαση στο υποκείμενο, που ενεργεί.
- Προσδίδεται ζωντάνια, αμεσότητα και παραστατικότητα στο λόγο.
- Προσδίδεται υποκειμενική χροιά στα λεγόμενα του συγγραφέα.
- Το ύφος γίνεται οικείο και προσφιλές στον αναγνώστη.
- Προσδίδεται ευκρίνεια και καθαρότητα στη ροή του λόγου.

ΑΠΡΟΣΩΠΗ ΣΥΝΤΑΞΗ : Όταν το ρήμα δεν έχει ως υποκείμενο ένα πρόσωπο ή πράγμα, αλλά μία ολόκληρη πρόταση [**βουλευτική με το να ή ειδική με το ότι**].

Το απρόσωπο ρήμα βρίσκεται συνήθως σε **γ' ενικό πρόσωπο**.

Π.χ. **Φαίνεται ότι θα φτάσει σήμερα**.

Ότι θα φτάσει σήμερα : δευτερεύουσα ειδική πρόταση, ως υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα φαίνεται.

Φαίνεται : Απρόσωπο ρήμα

ΑΠΡΟΣΩΠΑ ΡΗΜΑΤΑ :

1. Βρίσκονται στο γ' ενικό πρόσωπο > **πρέπει, μοιάζει, νοιάζει, αξίζει, μπορεί...** Εκτός από το πρέπει τα υπόλοιπα ρήματα προέρχονται από προσωπικό ρήμα, που ορισμένες φορές, όταν τεθεί σε γ' ενικό ρηματικό πρόσωπο λειτουργεί ως απρόσωπο ρήμα.
2. Όταν έχουμε ορισμένα ρήματα, τίθενται σε γ' ενικό ρηματικό πρόσωπο και δηλώνουν ένα φυσικό φαινόμενο, π.χ. **βρέχει, χιονίζει, φυσάει...**
3. Τα ρήματα **είμαι, κάνω, έχω** όταν τίθενται σε γ' ενικό ρηματικό πρόσωπο > **είναι, κάνει, έχει**.
4. Το γ' ενικό ρηματικό πρόσωπο ρημάτων, που βρίσκονται σε παθητική φωνή > **φαίνεται, λέγεται, απαγορεύεται, θεωρείται, επιτρέπεται...**

ΑΠΡΟΣΩΠΕΣ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ :

Οι απρόσωπες εκφράσεις είναι ισοδύναμες νοηματικά και συντακτικά με τα απρόσωπα ρήματα.

Σχηματίζονται ως εξής :

1. Ρήματα είναι / υπάρχει + ένα ουσιαστικό

Π.χ. Είναι ανάγκη / υπάρχει ελπίδα

2. Ρήμα είναι + ένα ουδέτερο επιθέτου

Π.χ. Είναι βέβαιο

3. Ρήμα είναι + ένα επίρρημα, που δηλώνει τρόπο

Π.χ. Είναι όμορφα

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ : Φυσικά ένα ρήμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί συχνά και ως προσωπικό και ως απρόσωπο. Γι' αυτό θα πρέπει να είμαστε προσεχτικοί.

Π.χ. Ακούστηκε **ότι η συμμετοχή ήταν μεγάλη.** > Απρόσωπο ρήμα με υποκείμενο την ειδική πρόταση

Ο ήχος του όπλου ακούστηκε σε μεγάλη περίμετρο. > Προσωπικό ρήμα με υποκείμενο τον ήχο[πράγμα].

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ:

- Δίνει έμφαση στην ενέργεια του ρήματος.
- Προσδίδεται αντικειμενική χροιά στα λεγόμενα του συγγραφέα.
- Το ύφος γίνεται σοβαρό και αυστηρό.
- Το ύφος είναι σύνθετο και επιτηδευμένο.
- Αποχρωματίζεται ο λόγος από συναισθηματισμούς.